

Aan

staatssecretaris JPS

Deadline: 13-10-2025

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie

Ontworpen door

nota

(ter beslissing)

Motie versnellen beperken verkooppunten tabak

Document
29-09-2025

Kenmerk
4236560-1089537-VGP

Bijlage(n)

12/10 Jets Tichotte / verhelderen

1. Aanleiding

Bij de behandeling van het wetsvoorstel registratieplicht tabaksverkooppunten op 5 februari jl. is de motie Daniëlle Jansen c.s.¹ aangenomen met de strekking de verkoop van nicotineproducten² vanaf 2028 alleen nog toe te staan in speciaalzaken. Dit betekent voor alle andere verkooppunten dan speciaalzaken en gemakszaken (m.n. tankstations) dat het verbod twee jaar eerder zal ingaan en voor gemakszaken dat het verbod vier jaar eerder zal ingaan. Tijdens het debat heeft uw voorganger de motie uit het oogpunt van een betrouwbare overheid ontraden. Nadat de genoemde motie is aangenomen, zijn twee onderzoeken aangekondigd gericht op de implicaties van het vervroegen van het tijdspad.³

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd geen uitvoering aan de motie te geven en het huidige tijdspad (2030/2032) voor de vermindering van de verkooppunten te blijven volgen.

U wordt daarnaast geadviseerd de twee genoemde onderzoeken aan de Kamer te zenden. U wordt verzocht daartoe de bijgaande aanbiedingsbrief te ondertekenen.

3. Kernpunten

In het Nationaal Preventieakkoord uit 2018 is opgenomen dat het aantal

¹ Kamerstukken II 2024/25, 36 541, nr. 8.

² In de motie wordt gesproken over nicotineproducten en uit de context wordt duidelijk dat dit tabaksproducten en aanverwante producten (dus ook e-sigaretten zonder nicotine) omvat. In deze nota wordt verder gesproken over rookwaren.

³ Kamerstukken II 2024/25, 36 541, nr. 16.

verkooppunten wordt teruggebracht. In 2020 heeft het toenmalige kabinet besloten dat uiteindelijk alleen speciaalzaken tabaksproducten en aanverwante producten mogen verkopen, het huidige tijdspad daarvoor is in 2022 bekend gemaakt. Daarbij is voor een gefaseerde afbouw gekozen.

Het eerste onderzoek, dat is uitgevoerd door SEO Economisch Onderzoek, richt zich specifiek op de gevolgen van versnelling van de invoering van het verkoopverbod buiten speciaalzaken voor de grensoverschrijdende aankopen, illegale handel en de gevolgen voor het verkooppuntenlandschap. SEO concludeert dat het aandeel van rokers dat in reactie op de beperking van verkooppunten uitwijkt naar illegale of buitenlandse kanalen in de twee beleidsscenario's nagenoeg overeenkomt. Het aantal rokers daalt wel eerder bij versnelling. Tot slot heeft de versnelde invoering wat handhaving betreft als voordeel dat de fase waarin tabaksverkoop nog is toegestaan in gemakszaken wordt overgeslagen.

Voorts is de Landsadvocaat gevraagd te adviseren over de gevolgen van de versnelling naar 2028 in verhouding tot de beperking van het eigendomsrecht. Het lijkt volgens de Landsadvocaat juridisch kwetsbaar om de overgangstermijn (1) te verkorten en (2) gelijk te trekken voor alle verkooppunten, zonder hiervoor financiële compensatie te bieden. In het geval geen compensatieregeling wordt opgenomen zou een rechter tot het oordeel kunnen komen dat de wet (dan wel het uitblijven van compensatie) in strijd is met het eigendomsrecht en de wet gelet daarop onverbindend kunnen verklaren. Een grondslag in de wet op basis waarvan verkooppunten financiële compensatie kunnen aanvragen, zou dit risico grotendeels wegnemen. Gegeven de omvang van de groep van potentieel benadeelden is dit echter zeer bewerkelijk. Afgezien van de kosten van de compensatie leidt de beoordeling van de aanvragen tot een omvangrijke werklust.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

De motie Daniëlle Jansen c.s. is met 76 stemmen aangenomen. PVV, VVD, BBB, SGP en FvD hebben tegen gestemd.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

De Gezondheidsfondsen voor Rookvrij (GvRV) steunen de versnelling.

c. Financiële en personele gevolgen

Bij een versnelling dient financiële compensatie te worden geboden. De omvang van de financiële compensatie is niet op voorhand in te schatten, maar dit kan om een aanzienlijk bedrag gaan. Dit komt boven op de significante uitvoeringskosten in verband met de beoordeling van elke aanvraag.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

Versnelling zonder te voorzien in een grondslag voor financiële compensatie voor verkooppunten maakt de wetswijziging kwetsbaar vanwege de inperking van het eigendomsrecht. De overgangstermijn fungeert in feite als compensatie in natura om te komen tot een *fair balance* tussen de belangen van verkooppunten en het volksgezondheidsbelang dat met de wet beoogd wordt. Als de overgangstermijn wordt beperkt, zal door middel van een compensatieregeling aan de belangen van verkooppunten tegemoet gekomen moeten worden. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
De nota is met WJZ afgestemd.

e. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

f. Toezeggingen
N.v.t.

g. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

